

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

társadalmi és közgazdasági hetilap.

Á „Muraszombat-járásai Magyarosító- és Közművelődési Szakosztály“ hivatalos közlönye.

== Megjelenik minden vasárnap. ==

Előfizetési ár:

Egész évre 3 fr. Félévre 1 frt 50 kr. Egyes szám 10 kr.
Előfizetési pénzek és reklamációk a muraszombati
gazd. főkegyelet irodájába küldendők.

Felölös szerkesztő: **WILFINGER KÁROLY**

Laptulajdonos és kiadó:

a muraszombati gazd. főkegyelet.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztéségi közlemé-
nyek a lap szerkesztőségébe küldendők.

Hirdetési díj: 4 hasábsor petitsor egyszeri hirdetésnél
10 kr. többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegd. 30 kr.

Nyitlert petitsora 25 kr.

Járásunk jövője.

A múltban is már sok szép eszme felszínre került jeleseink által járásunk jövője érdekében; itt-ott látszik is némi eredmény, de azon ésszmét, melynek keresztülvittele által évtizedes mulasztásaink lennének pótolva és a mely a járás felvirágoztatását legjobban előmozdítaná, azt mindeddig megvalósítani nem lehetett.

No de ez alkalommal nem szándékom a sikertelenség okait kutatni, röviden csak arra akarom polgártársaim figyelmét felhívni, hogy mindezen mulasztásainkat tegyük jóvá most; csatlakozzunk ö méltósága gróf Szapáry László járásunk szerzett országgyűlési képviselőjéhez, ki oly odaadó lelkesedéssel magáévá tette a már-már kialvó félben levő vasúti ügyünket, aki semmi fáradságot, sem áldozatot nem kímélve megvalósítását első teendői közé vette fel. Ragadjuk meg mi is ez alkalommal, félre a kicsinykedéssel, az álszentkedés fátyolát és a széthúzó magánérdekeket dobjuk el; írtsuk ki magunk közül az egyenlenséget, vállalva oda törekedjünk, hogy úgy az egyesek, valamint testületek és községek magukéva tegyék a járásunkra oly nagy érdekű vasúti ügyet.

Fel tehát a járás apraja-nagyja; ugyan ez alkalommal nem a haza védelmére hívjuk fel, mint annak idején hazánk

nagy költője, hanem ez alkalommal a muraszombati járás jövője és jólétének előmozdítására. Hozza meg mindenki az áldozatot, jegyezzen mindenki vagyoni erejéhez képest részvényeket a tervbe vett Alsó-Lendva—Muraszombat—Regedei vasúti vonalra. A jegyzett összeg egy sem lesz áldozat, mert azzal mindegyik csak saját vagyoni gyarapodását mozdítja elő. Elvész a haladásra az a család, azon község, azon vármegye és azon ország és nemzet, a melyek a hétköznapi dolgok, nap- nap utáni fenntartásnál tovább nem gondolkodnak; vessük le a hétköznapi, tart-sonk lépést a kultúrával.

Mintha csak a török átka nehezede a téren járásunkra.

Más vidék is csak úgy haladhatott és csak úgy tarthatott lépést a tizenkilenczedi század lázas haladásával, hogy vállalva megtett mindent a téren. Azért most ez alkalommal ne riadjunk vissza mi sem, ha mindjárt áldozat árán kellene is a vasutunkat megvalósítani; legyen az megnyugvásunkra, hogy csekély áldozattal utódainknak egy sebb jövőt biztosíthatunk, melyért egykoron utódaink hálás szívvel áldani fogják emlékét mindazoknak, kik részükre a jövőt ezuton is biztosítani készek voltak.

H. L.

A tarló felszántásáról.

Nálunk általános szokás a tarlót őszzel fel nem szántani vagy annak legalább egy részét nem, hogy tavaszig — kedvező idő mellett — legegőllül való alkalmazása, különösen tél beállta előtt nagyon czélszerű, de ha egybevetjük azon kevés előnyt, melyet nyújt azon sok hátránnyal, melyet okoz, úgy csakhamar lemondunk róla.

Először is, ha a tarlót őszzel feltörjük, azon zöld takarmány, melyet lelegeletheztünk volna, nem vész kárba, mert a föld jó zöld trágyát nyer benne. Ha pedig csak tavasszal szántjuk fel a tarlót, úgy a következő hátrányok származnak belőle: Első sorban lényeges hátrányunk mondható az, hogy a tavaszi vetés a tarlónak tavaszra maradt szántása által megkésik és főleg fejlődése késleltetik azért, mivel a télen át szántatlanul maradt talaj erősen összetart s így tavasszal csak lassan szárad ki, tehát sok idő telik bele, míg szántásra alkalmas lesz.

Viszont a gazda igen gyakran nem igen várhat, mert a tavaszi vetés munkálatai összetorlódnak s sürgetősef lesznek, a minek aztán a következménye az szokott lenni, hogy nem várjuk be, míg a szántóföld kellefőleg kiszáradt, neki esünk a szántásnak-vetésnek, pedig tudjuk jól, hogy a nedves állapotban bevett föld kevéssé kielégítő termésrel fogja fizetni a gazda munkáját. Egyébiránt a tavasszal gyakran hosszabb ideig tartó esőzések által a szántóföld olyannyira átázik, hogy kellő és elégséges száradásra gyakran hetek is szükségeseknek, amiből aztán az a hátrány származik, hogy megkésik a vetés vagy hiányosan és rosszul végezhető. Ha erre aztán száraz szeles időjárás következik, úgy egyáltalában nincs módunkban

TÁRCZA.

Az új anygal.

Túl a szürke fellegeken,
Túl a csillagtegereken,
Ott a fényes kék égen,
Számítgatják az anygalok,
S közben fel-fel hangzik dalok
Közéjük most ki megyen?

Egy kis lányka őrangyala,
Básan lobban ide-oda,
Közéjük a süttő árny,
„Oh ne viadél el, hadd el a babát”,
Kéri a halál anygalát
S ecdön nyíl két hímes szárny.

A kis baba vigon játszik,
Kacagását messze hallszik,
Bizony egész anygal már,
Jó szülői szemfényé,
Egész életük reményé,
Podj a sok anygal vir.

Szárnycsattanás, szárnylebbenés,

Nincs a baba bárhora nézz,
Ott fejn van már az égen.
Őrüdnék a kis anygalok,
Azért olyan vidám dalok,
Ott cárták már oly régen.

A kis baba őrangyala,
Szomorúan lobban oda,
Fájón, keservesen sir,
Podj ő még vigaszt lelhet,
Más babában kedve lelhet,
Szülő szívre niesen ír!

T. K. I.

Buzincz.

Akkoriban történt, mikor ebben a szegény országban majd a német, majd a török volt az ur s a parasztnak mindegy volt akár ez, akár az, ugys mindegyik csak fosztogatta. Az ugynevezett tótság történetünk idejében a kanizsai basa fenhatósága alá tartozott, az országút menti falvakban török katonák voltak őrségen.

Farsang volt, a gyermekek akkor is mint most bemázolva, felmaskarázva járták a falukat,

mókákkal felvidítva a szomorú öregeket. Huslagyókor szokás, hogy minden gazda eselédjeivel elmegy a koresmába táncolni, mint a néphit tartja: „hogy öreg legyen a répa és hosszú a len!”

Buzinczoz is szolt a zene a szárm mellett a korcsmában. Az ajtó mellett álltak a lányok. Szőke, barna, szébbnél szebb, mert a buzinczi lányok híresek voltak szépségükről. Hosszu selyem hajuk egy fonatban csüngött alá hátukon s a zgyüzant lenszoknya ezer ránczával úgy illett az öplésnyek és rövid ingujjajkhoz. Nyakukon sok tarka üveggyöngy. Viláért nem ülne egyszem az asztalhoz, mig leány, mert az csak az asszonyokat illeti meg. Ha táncz közben borral kínálja párja, azt állva fogadja el.

A kályhasarokban a zenészek, régi szedettvedett szerszámaikon huzzák a verbunkost, a kalamájkát és az obersteirist. A zenészek asztalánál a duhajabb legények néha táncz közben is tust huzatnak, a mi után annál vigabban folyik a táncz. Közben éneklük mielabus dalaikat, melyek közül ez:

„Primi brátsék köpüz,
Bög ti daj na zdrávjezo,

jó állapotban levő szántóföldhez jutni s még a későbbi kedvező időjárás sem lendíthet a dolgon annyit, hogy jó termésre reményünk lehetne.

Ha ezeket figyelmen kívül nem hagyjuk, hanem oda törekszünk, hogy a tarlót lehetőleg már aratás után felszántás, ugyancsak jobb terméseket fogunk nyerni, hanem a gyomok is kevésbé fognak nyerni: zni földünkben, mert hisz csakis ez uton küzdünk sikeresen a gyomok felburjánzása ellen.

A gyom, melynek magva aratás előtt vagy után kihullott, esirázni kezd s fejlődésnek indul, ha ily növekvő állapotban az eke átjárja a mezőt, a legtöbb gyomgyöküknövény, nevezetesen a tarackfű az eke által szétvágtatik s így növekedésében megzavarva nagy részben kiártatik. A tarló maradványok a talajjal bensőleg összekevertetnek s gyorsabban korhadnak el benne, végül a levegő is szabadabban hatolhat a földre s hozzáférközése által azt a növénytalpálományok oldott állapotba hozatala után megtermékenyíti, s míg ezzel szemben a meg nem szántott föld mind keményebb lesz s a levegő behatása ellen tökéletesen elzárkózottá válik.

Néhá őszele azért marad el a tarlószántás, mert nincs idő, de ma már midőn a több vasu eke járja, ezt a munkát is gyorsabban és könnyebben végezhetik mint azelőtt. A telen át jól átfagyott és előzőleg mélyen megszántott föld, érdes barázdában hagyatik tavaszig, amídon a bevetése újabb barázdálás nélkül is bizvást eszközölhető.

Az őszi szántásnak nagy előnye már az is, hogy a talaj fizikai és vegyi összetétele az időjárás befolyásai által igen kedvezően alakul át. Így pl. az utolsó évben legfeljebb volt földréteg a tarlóval és a trágyával együtt alaforgattatván jobban elkorhad míg az alulról felkerült földréteg a levegő, világosság, melegség, behatása által feltáratván termékeny állapotba hozatik. A barázdá s telen át sokkal lazább s áteresztőbb lesz, semmint a legjobb eszközökkel való megmunkálás által lehetne s épen ezen laza alkata a földnek az, mely a benne kifejlődő finemetek megtartja s arra szolgál, hogy a föld a levegővel s a termékenyítő lecsapódásokkal szemben úgy viselkedik, mint a jó szivacs, mely a nedvet felszívja magába. A mellett a föld megtartja a neki annyira előnyös téli nedvességet de felülete sokkal gyorsabban szárad, úgy hogy tavasszal kedvező időjárás mellett korábban vehető be. Ez eljárás által semmi esetre nem fog az a hátrány beállni melyet az őszele s azután tavasszal történő barázdálásnál oly gyakorta tapasztalhatunk midőn gyakran ugyanaz a földre, mely az előző évben is a földszínen volt a benne levő tömörkedéssel együtt az utolsó aratásnak még el nem rothadt tarlómaradványával a felszínre kerül. Ilyenkor szoktak a gyomok az egész szántóföld-

dön oly annyira elhatalmaskodni, hogy nem is látszik tulajdonképen a vetés vagy alig tudjuk azt megkülönböztetni a gyomtól. Az őszele végzettségével nagy mértékben szabadjut meg a szántóföldet sok rovar ellenségeiktől, melyek szintén felszínre kerülve a fagy és nedvesség jótékony hatása alatt biztosan beudják a kulesot.

Egyébiránt az őszele való szántás általában mindenféle őszeletelű talajra előnyös de kiválóan az a nehézségtől talajokra, melyek agyagosak, amennyiben eszik a fagy képes a szalonnás barázdákat kissé szétporhanyítani.

Tenyészállat díjazások.

A vasmegyei gazdasági egyesület a szorgalom és igyekezet jutalmazása czéljából 1897. aug. hó 31-én Szombathelyen, szept. hó 2-án Körömdény és szept. hó 7-én Felső-Eőrn, az állatvásártéren reggeli 9 óratól kezdődőleg tenyész- és ivadéki díjazásokat rendez.

Díjak a díjazási helyek mindegyikén kiütetnek:

Telenekekre: 1-ső díj 80, II-ik díj 60, III-ik díj 50, IV-ik díj 40, V-ik díj 30 és VI-ik díj 20 korona.

Üszökre (1—3 éves koráig): 1-ső díj 80, II-ik díj 60, III-ik díj 50, IV-ik díj 40, V-ik díj 30 és VI-ik díj 20 korona.

Közös használatra szánt községi bikákra: 1-ső díj 50, II-ik díj 40, III-ik díj 30 és IV-ik díj 20 korona.

Bika és üsző borjúkra (félévostól egy éves koráig): 1-ső díj 30, II-ik díj 20, III-ik díj 15 és IV-ik díj 10 korona.

Ezen díjakra pályázhatnak vasmegyei kisbirtokosok, a piros tarka hegyi jellegű tájfajtához tartozó olyan állatokkal, melyek legalább egy év óta tulajdonukat képezik, a mely körülmény az illetékes községi előjáróság bizonyítványával igazolandó.

Kivételt képezvén az egy éves vagy ennél fiatalabb növendék állatok, amelyekre nézve a kiállító csupán csak azt igazolni köteles, hogy azok tulajdonát képező tehenőtől származnak. Az egyforma ivadékok közül előny adatik a díjazásnál azoknak, amelyek az egyesülettől vásárolt tisztavérű bikától származnak.

Egyforma jósa, de külön ivaru ivadékok közül a bikaborjú előnyben részesül.

Nagyobb tenyésztők által kiállított egyes állatok arany-, ezüst- és bronz éremmel díjaztatnak.

Legáltalbb 8 darabból álló tenyészállat csoport díjazására dísz- és elismerő oklevelek fognak kiadatik.

Korábbi éveken már díjazott állatok közül csak azok lesznek ismét díjazhatók, amelyek más csoportba esnek, illetőleg a korábbi éveken üsző díjjal kitüntetett állatok most csak a

tehéndíjra pályázhatnak; áll ez az ivadékra is. Kivételt képeznek a községi bikák, a melyek esetleg ismételve is díjazhatók.

Bármily díj azonban csak az esetben fog kiadatik, ha a díjazandó állat tulajdonosa kötelezettséget vállal arra, hogy a tehenét és bikát 2 évig, az üszőt pedig 4 évig tulajdonában megtartja, tenyésztésre használja és egyuttal mint tag az egyesület kötelekeibe belép.

A bíráló bizottság minden egyes díjazási helyen délelőtt 10 órakor kezdvén megküldését, a kiállításra szánt állatok — az összeírás teljesíthetése végett — már reggeli 9 órára elővetendők.

Az odaítél díjak, az érmek és oklevelek kivételével — elismervény ellenében a helyszínen készbeszítetnek.

Végül megjegyeztetik, hogy a bíráló bizottságnak, mely teljesen önállóan működik, jogában áll az eredetileg megállapított díjak felosztását és kiadását illetőleg az előzetelt anyaghoz mérten módosításokat tenni, mely módosításokat a kiállítók elfogadni kötelesek.

Szombathely, 1897. június hó 4-én.

Röszler Károly, Szentmártoni Radó Kálmán,
h. igazg. titkár. elnök.

Helyi és vidéki hírek.

— Saáry József kir. járásbíró f. hó 21-én egy hónapig szabadságidőre elutazott Múraszombathól.

— Uj gazdasági tudósító. A földművelési miniszter Vucskai Sándor urdombi lakosa a muraszombati járás területére nézve az állandó gazdasági tudósítói tisztséggel bízta meg.

— A Múraszombati gazd. flokgyűlés f. hó 28-án d. u. 3 órakor az egyeteli irodában választmányi ülést tart.

— Vármegyei közgyűlés lesz f. évi aug. hó 2-án. A gyűlés elé terjesztendő alispáni jelentés egyik passzusa körülmenyesen ismerteti a mi vasuti mozdalmunkat is, azért jó lesz, ha járasunk bizottsági tagjai minél számszerűbben vesznek részt a gyűlésben, hogy ha kell, érdekeinknek szószólói és támogatói legyenek.

— Nagyszabású nyári mulatságot rendez a muraszombati keresztény jótékony nőgyűlés az egytel vendékházjének, gróf Szapáry Géziné, Győry Maria új nagyméltóságának személyes vezetése mellett f. évi aug. 8-án Múraszombathon a Gesztenyes névű sétaterén. A mulatság nem csupán táncvígvalomból, hanem egyéb szórakoztató dolgokból is áll. Lesz nyílt színház melynek rendezői dr. Khál Elek, dr. Czipótt Zoltán, Metzker Máttyás lesznek, czéllövészet, gróf Szapáry Pál és tréfas utvezető Radkó Tivadar rendezése mellett. Élelmi szüzeket, italokat, szivart Múraszombat hajos hölgyei fognak árulni sátorok alatt. Belépti díj 1 kor-

Bóg zná csi kleti bodemo na szveti.

Vklp zsvélet! —

akkoriban igen is aktuális volt.

Az első asztalnál ültek a vénék. Roeskákban állt előttük a bor, fapohárból ittak s közben elkeseregtek a haza során.

Tudjátok-e, kezdé öreg bíró uram, hogy a Rajnar Iván lánya Múraszombathba menet eltűnt?

Nem is jőn az többé vissza, szólt egy öreg vend, galambösz hajjal, s két könnyesepp gördült le a bánatos arcán. Szép legényfiára gondolt, kit az őszele a legelőn pányvával fogtak el s vitték a törökök idegen földre katonának.

A rakiesányi őrségen rettentően unatkoztak a katonák. Semmi szórakozás, sem hecezz nem akadt nekik.

Te Ali, szólt egy szép délecegy ifju, ma szeretnék egytel mulatni.

Vétek igazhitűnek a gyaurok italát kóstolni, felelt Ali.

No no, csak ne alszenteskedj előttem, szólt Hasszán az ifjabb, inkább jőjj velem, ma

Buzineczon zene van, ott jó a bor s azok a szép lányok!

Nem szabad az őrséget éjnek idején elhagyni, mondá Ali, de Hasszán addig argumentált míg karjaikat felkötve, elosontak Buzineczra.

A mint a két katona belépett a koresmába, egyszerre mintha elvágta volna a jökedvet, a tánc csak vonatoltan ment s az emberek egy része haza szedkelődött. Ezek pedig, mint a ki ur a maga házában, elkezdettek duhajkodni. A vendek csak térték, hisz egy megtanultak már tűrni. De midőn a leányokat kezdték illetlenül sértgetni, a bíró tázóvást parancsolt nekik. A katonák felhevülve a bortól, kardot rántottak s elkezdtek dühösen vagdalkozni. Önvédelmükben aztán őket a vendek, mert többen voltak, leütötték.

Kivitték a két holttestet a buzinezi erdőbe egy nagy-nagy tölgyfa alá s agrodalmas szívvel várták a következendőket.

Reggeli imára jött össze a rakiesányi őrség de két legszebb, legdelibb legénye hiányzott. Hol vannak? kérdé mérgesen a parancsnok. Erre egy társuk, ki tudott a kirándulásról, el-

mondta, hogy az este elmentek Buzineczra s nem tértek vissza. Fel! keresésükre, szólt a parancsnok. Lóra pattantak s rövid keresés után megtalálták őket.

Hordágyat csináltak s úgy vitték az államásra, kiknek nem annyira halálukat sirattak, mint azt, hogy hitetlenek földjén lézzen temetőhelyük.

Gyors lovas posta ment az esetet a kaznisai basának jelenteni.

Két nap alatt hozta a parancsot: Buzineczot körülögnni felégetni s a ki a tűzből melekül irgalmatlanul kardéle hányni.

Szomorú hajnalra virradott Buzinecz.

A török katonák körülöfgták a falut; öreg úszköket vetettek a szalmatökökre s a ki a tűz elől futott, éles kard várta. Nem irtalmazták egy léleknek sem.

Buzinecz romjain többé falu nem épült; egy malom az, mely e nevet most viseli. Zugya hajjád kerekelt a Lendva hajbai. Ifju sarjédo százados tölgyekkel váltakozva borítja a helyet, a hol egykor e község és határa volt.

Margit.

A mulatság iránt már óriási érdeklődés mutatkozik a legszélesebb körben.

— **A bollatincai kaszinó** f. évi aug. hó 1-én délután 3 órakor saját helyiségében mulatságot rendez, melyen a muraszombati dal- és zene-egylet négyes kara is közre fog működni.

— **Kérelem a közönséghez.** A muraszombati jótékony ker. növegyet azzal a kérelemmel fordul Muraszombát és vidékének közönségéhez, hogy a f. évi aug. 8-án rendezendő jótékonycezlé nyári mulatság alkalmára szíves adományokat — lehet sajt, sonka, vagy egyéb hideg étkek, italok, szivarok stb. — az egylet gondnoknöjéhez Tóth Miklósné urnához beküldeni szíveskedjenek.

— **A battányfalvi uradalomban** dolgozó arató munkások egyike vigyázatlanságból az egyik marokszedőnek lábába vágott a kaszajával ugyannyira, hogy a sebesület a muraszombati kórházba kellett szállítani. Jobban vigyázzunk a kaszával!

— **A miniszter köszönete.** Tekintetes Kreutz Ede urnak, mint a vasmegei ált. tanítóegylet elnökének Szombathelyen, Dr. Wassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter ur ö. exceczenláziájá folyó hó 6-án kelt leírataival megbízott, miszerint azért, hogy a vasmegei ált. tanítóegyletülit közgyűlés alkalmából Vasvármegye tanítószáza szíves megemlékezésben részesítette: a tanítóegyletnek őszinte köszönetét tolmácsoljam. Midőn ezen megítéssel megbízatásnak eleget tennék, felkérem egyszerűsöd a tekintetes elnök urat, hogy miniszter ur ö. exceczenláziájának köszönetét a vezetés alá álló tanítóegylet tudomására hozni szíveskedjék. Szombathely, 1897. júl. hó 10. Tisztelettel Halasz Ferencz kir. tanfelügyelő

— **Az ezüst egyforintosok.** A m. kir. pénzügyminiszter f. hó 11-én kelt 46.390. sz. rendeletével az átllykaszott avagy a használat folytán sulyban megfogyott ezüstforintosok beváltásának határidejét 1898. évi július hó 15-ig meghosszabbította. A beváltást az allampénztárak a fél kivásárára közvetlenül kötelesek.

— **Az utas vizgázon a pénzere!** Kulesár Mihály hegyeszorosi lakos fuvaros a m. helyén Tölker sereghezű. Zvetinecz József és Császár Mihály hegyeszorosi lakosokat székezen Regedéből hazaszállította. Útközben valamennyien elaludtak s mire felébredtek, Tölker Ferencnek 50 forintja és Zvetinecz Józsefnek 5 frt 50 krajczárja hiányzott. Hogy ki volt a tolvaj, azt eddig nem sikerült kideríteni.

— **Vizbefúlás.** Zelkó Katalin muraszombati illetőségű 22 éves aratóné e hónap 10-én Órségen fürdés közben, vigyázatlanságból az esőzész következtében összegyűlemlett tócsába fuladt. Szalmay József szolgabíró és Schwartz Albert dr. által fogantatott vizsgálat a véletlen szerencsétlenség esetét állapította meg.

— **A Mura szabályozásához.** A Stájerország határán levő muraszabályozási mű, amely nagy költséggel ennek előtte két évvel létesült, közel állott azon eshetőséghez, hogy a mű fölött Stájerország partján végbement folyókanyarodás miatt a Mura középhe jut. — Mivel a stájerországi Muraszabályozás, amely már évek előtt befejezett lett, nem terjed egészen a magyar határig; emiatt különösen hűvadás vagy huzamosabb esőzések idejében a gyors folyású viznek igen könnyű a laza homokban a partokat megszagtatni, hogy magának új medret ásson. A Muraszabályozásnak szakközvejei felismerve e veszedelmet, illetékes helyen oda törekedtek, hogy ezen visszáságnak eleje vétessek. A Muraszabályozás az ottani bírtokosságra nézve valóságos életkérdés. Nemcsak hogy ezer és ezer hold terület a púsztító vizár veszedelmének ki van téve, hanem a legtermékenyebb rétek és szántóföldek valóságos homok- és kavics zátónyokká halmozódnak, úgy egész erdőállományok elsodortatnak és utak s hidak elpusztítatnak ugyannyira, hogy gyakran a közlekedés hónapokon át meg lón akadályozva, máltal nagyobb vállalatok ezekre rugó összegekben károsultak stb. Ezen vizsás állapotok úgy látszik, most orvosolva lesznek, a mit a következőből következtethetünk: A Muraszabályozás ügyében Regedében mult hó 21-én összehült vegyes bizottságban az osztrák és a ma-

gyar kormány képviselői is részt vettek. Az ebbeli tárgyalások eredményei, a melyek teljes meggyezésesül végződtek, m. hó 23-án jegyzőkönyvbe vétettek. Meg lett állapítva, hogy Stájerország részén Regedétől Kellendorféig máz eideig véghezment munkálatok berokesszerűen akképpen, hogy mindkét állam a saját területén véghezvitt munkálatokat sajátjából fedezze. Azon helyeken, hol a határok találkoznak, ott a munkálatok költségei közösen fognak fedeztetni. A munkálatok melőbb, de legfeljebb 1898. év elején fognak megkezdődni. A Rácz-Kaniszási szabályozandó vonalnak építési ideje nyolcz évre lett meghatározva. A folyónak szabályszerű szélessége 76 méterben állapított meg. A partvédepménynek magassága éppen olyan leend, mint a milyen már Stájerországi vonalán létesített műveknek a magassága. A minimális szélesség 25 méterrel állapított meg. V. J.

— **Mire képes a kitarással párosult takarékoság:** Brüsselen a gyermekekkel iskolába menet s iskolából jövet minden elszört érkecsinhető holmit (pléhdarabot, üveget, ósdi vasat) felszedettek s naponként elarusítottak. 1890. január 1-től október 1-ig 3532 kg.-nyi ezikeket gyűjtöttek össze (875 kg. staniel, 2007 kg. ón lemez, 100 kg. pléh, 550 kg. vastörmelék) s az így befolyt összegből 500 szegény gyermeknek ruháztak, 90 szegényit gyógyintézetben ápoltak, a maradékból pedig a város szegényeinek juttattak. (S a „hunczut német” példája nem is megvetendő!)

— **Változások a világposta forgalmában.** A nemzetközi postakongresszus, mely május 5-én ült össze Washingtonban, a mult hónap 15-én fejezte be tanácskozásait. A kongresszus a posta terén több újítást fogadott el. Így a képes levelezőlapokat eddig csak az írás szánt oldalon volt szabad képekkel díszíteni. Ezentul a ezimezésre szánt oldalon is lehetnek képek. Az újvi és névnapi üdvözlételekről, még azokról is, melyekre nemcsak a szokásos négy betű van írva, azt határozta a kongresszus, hogy ezentul nyomtatványzámba fogják venni őket. Ugyanekes nyomtatványoknak fogják tekinteni a fényképalbumokat és az írógéppel írott dolgokat is; ez utóbbiak azonban csak akkor, ha legalább husz teljesen egyenlő szövegű példányt adnak egyszerre postára. A táviratilag küldött pénz, ha a czimzettet nem találják meg, ezentul nem küldik vissza a földadónak, hanem ha a czimzett tarzókodási helyin megmondják, hogy hova távozott, utána küldik. Ezeket kívül még több újítást hozott be a kongresszus, az újításokat 1899. január 1-én lépték életbe.

— **Lopások.** F. hó 7-én p. e. Preininger Pál bíbeli lakos kárára a szobai ablakon át a szobából 25 frt 80 kr. értékű ruhaneműt loptak el. A yanu Baranya Katalin csavargó cigány nő ellen irányul. — F. hó 6-án Tömöd községhen Miletics Mihály ottani lakos kárára eddig ismeretlen német cigányok zártalan kamarájából több rendbeli ruhaneműt, lisztet, zsírt stb. összesen 24 frt 40 kr. értékben elloptak. Az eddigi nyomozás arra enged következtetni, hogy e lopást Sopron-megyei kóbor cigányok követtek el.

— **Körrendelet.** Baranyavármegye alispánjának f. évi június hó 11-én hozott felterjesztése szerint: Bak János siklósi illetőségű 60 éves kovács segéd különféle betegségek ürügye alatt az ország különböző kórházában ápolta magát, máltal illetőségű törvényhatósága betegápolási alapjának nagy mérvi kiadásokat okoz, ennek alapján felhívja a törvényhatóságot, hogy intézkedjék az iránt, hogy ha ez az egyén netalán törvényhatósága területén levő, valamely kórházban jelentkeznék, csakis halaszthatatlan közközházi ápolást igénylő betegséggel vétessek föl, különben pedig elutasítsák s az illetékes hatóságnak átadásák. A miniszter meghagyásából — dr. Chyzer Kornél, miniszteri tanácsos.

— **Gyermekrablás.** F. hó 1-én Pető-Henyé község közelében levő erdőben, egy 45-50 év körüli középméretű, kövér, piros arcú, paraszatosan öltözött és hátán ruhában kötött bagyrot czipelő, koldushoz hasonló nő s vele egy nyírtól haju 9-10 évesnek látszó leánygyermek telepedett le; azt állította, hogy

a csatári szent-kuttló jönnek, a közeli falvakban koldultak s úgy tartották fenn magukat, mely alkommal Kálmán János pető-henyeyi kanász 13 éves, nyulánk, szép szöke arcú Róza nevű leányát magukhoz édesgettek, ígyvén neki, hogy náluk jobb sorsa lesz mint a minőben otthon részesül. F. hó 4-én délután említtet koldus nő, a két gyermekkel onnan elvázott és nyomatlanul elűnt. Hogy hova valóval megállapítani nem sikerült, mert mindenkinek más-más tartózkodási helyét mondott, a vele kis nyírtól haju gyermeket, saját leányának állította.

Felkérte nek mindazon tisztelt előfizetőink, kik az előzetesen átjalkkal hátralekban emnak, az összeget legrovidebb idő alatt a kiadóhivatalka beküldeni sziveskedjenek, mert lapunk csakis úgy állhat fenn, ha az előzetesiditjak pontosan befolytnak.

A hazából és a nagyvilágból.

Léghajón az északi sarkhoz. André mérnök 2 társával f. hó 17-én Spitzbergak szigetén léghajóra szállt, hogy ily módon jusson el földünk északi sarkához. A tudosok nagyon is kételkednek a vállalkozás sikerében.

Faure francia köztársasági elnök a jövő hónapban Pétervárra utazik az orosz ezred látogatására, hol már is nagy előkészületeket tesznek fogadására.

Uralkodók találkozása. A f. évi szept. hóban Tatán tartandó hadgyakorlatok alkalmával királyunk vendége lesznek a németcsászár, a szász-, a román- és a szerb király.

Marconi olasz táviratosít meglepő kísérleteket tesz a drót nélküli való táviratozás terén. Legközelebb Angolországban mutatja be találmányát Dover és Calais között.

Irodalom és művészet.

* **Magyarország három részre oszlása.** Az „Athenaeum” r. társaság kiadásában megjelenő a „Magyar Nemez Története” című tíz kötetes nagy munkának (milleniumi kiadás) ötödik köteté most hagyta el a sajtót. Címe: „Magyarország három részre oszlásának története 1526-1608.” Irta dr. Ascsy Ignác. Ebben a munkában Ascsy Ignác a történetirodalom legújabb vívmányainak felhasználásával, magukból a legközevtebbnek kuffköből, az okiratokból, egykoru feljegyzésekből, diplomáciai és udvari levelezésekből, melyeket nem régieben tartak fel a történetírók előtt, mondja el ennek a hazánk történetében legsúlyosabb, leggyászosabb időszaknak történetét az 1526-iki mohácsai vészől II. Mátyás király trónralépeiséig. Ez a kötet különben bizonyos szempontból forduló pontot képez ennek a nagy munkának kiadását illetőleg, amennyiben ezzel a kötettel előtünk áll a minéke fele, teljesen befejezve arra az időre, a melyre előre jelezte volt. Ez a körülmény egyszerűsöd biztosítékul szolgál a jövőre, hogy a munka további öt köteté, melyből különben már kettő fözetekben java részben megjelent, szintén a előre jelzett időben be lesz fejezve. Ez az ötödik kötet az eddig megjelent köteteknek megfelelőleg rendkívüli díszes felbörkötésben minden hazai könyvkereskedésben kapható. Ára 8 frt.

* **A Magyar Bazár** július 16-iki száma a gazdag divatrészen kívül pompás színes divatkép és érdekes szépirodalmi mellékletet hoz, melyen a következő czikket találhatók: Nőemancipáció. Irta La France. — Hangulat, írta E. Salburg grófné. — A nők munkaköre. — Fővárosi nász. — A nagyvilágból stb. — A boríték tartalma: A párizsi nő toiletté-tükai írta Vicomtesse de Zéay. — Kortészet. A kerti munka júliusban, Kodolányi Antaltól. A bazsalikon írta Kunst János. — Egészségi tanácsadó. — Vegyesek. — Furdói hírek. — Hasznos tudnivalók. — Apróságok stb. A Magyar Bazár havonként négyezer jelenik meg: Előfizetési ára 2 frt negyedévenként.

Levél egy fürdőkádból.

1897 július 22-én.

Tisztelt redakció!

Hogy ki volt az első, ki a fürdői levelet kitalálta, e fölött még javában vitakoznak az akadémikusok.

Amny bizonyos, hogy azután a közismert szerencsétlenség után, a mikor a bibliai Lóth felesége sóskifivá változott és az orvosok, mint ilyet Kóhidára küldték üdülni: Lóthné már akkor fürdői levelet írt az urnak.

Azóta az asszonyok megszűntek sóbálványá lenni, de fürdőbe járnak és fürdői leveleket irnak a férjeiknek és azoknak a lapoknak, a melyeknek előzetési árak házhöz szállítva 14 frt.

Hogy mi ezéljük van a fürdői leveleknek, az ép oly eldönthetlen kérdés, mint az, hogy ki írta az első fürdői levelet.

Vannak a kik azt állítják, hogy a fürdői levelek egyszerűen az a czéjja, hogy ha X-né ki Tatrafüredre ment nyaralni, levelet ír Y-né-nak, kinek nem jutott fürdőre, irigykedjek egy kissé, mikor a „barátnő” levelei tényleg tatrafüredre postabélyegző alatt érkeznek hozzá.

Praktikusabb oldala csak a férjek részéről van a feleség fürdői levelének.

A mig ugyanis Stern ur rendszeresen megkapja az üdülő oldalbordájától a fürdői levelet, a mely részben tájéirásoktól, részben helytelen-irásai szabálytalanságoktól hemzseg, addig a legnagyobb nyugalommal pezsgözhetik, lumpolhat, föltéve, ha van miéből.

Ez az egyedüli praktikus haszna a fürdői leveleknek, melyekben böles Salamon többrend-beli nejeinek fürdőzése óta annyi új dolog sem szokott lenni, mint a kánikulai napokban.

Mert ezek a szármályú mondasók: Fiume mellett a tenger esendes, — a Kárpátokból az Adriáig, — egytől egyig fürdői levelek maradványai.

A ki újat akar írni otthon maradt kedve-seinek, az előveszi a Baedeckert és lemásolja belőle azt a helyelírását, a hol van.

Vannak olyanok is, a kik az ilyen Bárt-fáról írott lemosásokat Bellatinczról eszközlik.

Ezek a legokosabbak!

A társadalmi bonton végre is mit követel? Azt követeli, hogy a ki ad valamit a társadalmi tisztességre, az nyáron legalább is 4 hétre tűnjön el hazulról.

Hogy már most Petánczon volt-e vagy a Rivierán, az teljesen mindegy.

A fő csak az, hogy ha Petánczon volt, akkor nem költött egy garast sem, viszont ha a Rivierán volt, akkor fizetheti a kamatait — akár a takarékpénztárnak.

Azt hiszem, ennyi elég bevezetésnek.

Rátérek tehát tulajdonképeni fürdői leveleimre, a melyet a „Bade zuhause” (magyarul: hullamos házi fürdő odahaza) hűs hajlaji közül indítok utnak ismerősem üdvözlésére.

Csak az imént érkeztem ezen fürdőhelyre, a melynek természetes melegségi vize van.

Itt a fürdő vendégek nem látják egymást, mi az idegesség megszüntetésére határozottan előnyös.

Nines verseny a toiletban, ninesnek Annabáli izgalmak, ninesnek szerelencföltő kalandok és más bajok, csak víz van és nyugalom.

Gyógyforrás itt három van. Mindenki azt használja, a melyik kellemesebb neki.

Az egyik forrás neve: „Meleg”, a másiké „Hűvös”, a harmadik a hegyekből jön és az a „Zuhany”.

En mind a három használatom, mert ugyan annyiba kerül, mintha csak egyet használnék.

A fürdő orvost itt dr. Tyukszenvágnak hívják.

Igen kedves ember, csak azt nem szeretem, hogy néha a modora nagyon is éles.

Kiránduló helyek: a papucs és a lepedő stb.

Van itt légfürdő is. Ugy-e arról még nem hallottak?

Hja bizony, a civilizáció halad és a tudomány fürdőt esínál a levegőből is.

Hanem annyit mondhatok, hogy ez a fürdő sokkal látogatottabb, mint Balatonfüred.

De zárom levelem, mert sietek kirándulni a — papucsba.

„Körössma bérbeadás”. A bagonyai koremsa épület 1898. január elsejétől kezdődő három, esetleg hat évre bérbeadó. Értekezlettel Ivanesis Györggyal A.-Lendván.

Nyiltér.

E rovat alatt közlétekért nem felelős a szerkesztő.

Selyem-damasztozok

65 krtól
Henneberg-selyem — valamint fekete fehér, szines 14 frt 65 krtól méterenként — valamint fekete fehér, szines 14 frt 65 krtól méterenként sima, eszlós, kockázott, mintázott, damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőség, 2000 szin a mintázatokban stb.) a megrendelt áru postabér- és vámmentesen a házhöz szállítva, mintákat postafordulattal küld: **Henneberg G. G.** Zúrichben. (és, és kir. udvari szállító selyemgyárai Zúrichben, Svájcba, ezimézt levelekre 10 kros, levelezo lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó Magyar nyelven írt megrende-ések pontosan elintéztetnek. 13—36

Hirdetések

Legbiztosabb szer.

Az általánosán elismert és jó hatásának bizonyult

„BARÁT-ITAL”

czimű növényyszer gyomor likör készítményem.

Székrekedés, étvágytalanság és az ebből eredő bajok ellen.

Egy üveg ára **40 és 80 krt.** Használati könyvvel együtt, mely számos közzöno levelet tartalmaz.

Kapható Múraszombatban:

ASCHER B. és FIA urnaknál.

valamint Hódmező-Vásárhelyen Árpád utca 12.

ZENKE ZOLTÁNNÁL. 8—10

A nagyméltóságú m. kir. és osztr. eszásári ker. miniszter urak által kihirdetve és törvényesen védve.

1982—897. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A muraszombati kir. járásbírósig mint telekkönyvi hatóság közhíre teszi, hogy a muraszombati takarékpénztár végrehajtónak Bokán János várhelyi lakos végrehajtást szenvedő elleni 460 frt tőkökvetelés és jármekai iránti végrehajtási ügyében a muraszombati kir. járásbírósig területén lévő Várhely község határában fekvő a várhelyi 51. tkjében felvett 66/a hsz. 190 frt, a 85/a hsz. 69 frt, a 133/a hsz. 5 frt, 173/a hsz. 31 frt, 281/a hsz. 50 frt, 295/a hsz. 29 frt, 344/a hsz. 210 frt, 400/a hsz. 10 frt, a 410/a hsz. 6 frt, 332/a hsz. 66 frt, 387/a

hsz. bírtokra az árverést 226 forintban ezenel megállapított kiáltással árban elrendelte, és hogy a fennbél megjelölt ingatlanok az 1897. évi augusztus hó 6-ik napján délelőt 8 órakor Várhely község bírāja házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiáltással áron alul is eladtnai fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 19 frt 6 krt 90 krt, 50 krt, 310 krt, 5 frt, 290 krt, 660 krt, 22 frt 60 krt, 21 frt 10 krt, 1 frt és 60 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfoyalammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt övadék-képes értékpapírral a kiküldött kezeihez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénzzel a bíróságán előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a muraszombati kir. járásbírósig mint telekkönyvi hatóságnál, 1897. május hó 17-én.

Saary J.
kir. jbró.

1263—897. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A muraszombati kir. járásbírósig mint telekkönyvi hatóság közhíre teszi, hogy Berger József végrehajtónak Horváth János végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőkökvetelés és jármekai iránti végrehajtási ügyében a muraszombati kir. járásbírósig területén lévő Úrdomb községben fekvő az úrdombi 10. tkjében felvett 1. 1., 3., 6—14., 16—31. sor, 12. házsz. bírtokból Horváth Jánost illető 1/2 részre az ezen bírtok illetőségén C. 4., 5. a. Horváth Adám és neje Leposa Anna javára bekebelezett holtiglani haszonélvezeti joggal 690 frtra, a 124. tkjében felvett 1. 208. hsz. bírtokból az illető 1/2 részre az ezen bírtok illetőségén C. 4., 5. a. Horváth Adám és neje Leposa Anna javára bekebelezett holtiglani haszonélvezeti joggal az árverést 71 forintban ezenel megállapított kiáltással árban elrendelte, és hogy a fennbél megjelölt ingatlanok az 1897. évi augusztus hó 2-ik napján délelőt 9 órakor Úrdomb községbírása házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiáltással áron alul is eladtnai fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 69 frt és 7 frt 10 krt., készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfoyalammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt övadék-képes értékpapírral a kiküldött kezeihez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénzzel a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a muraszombati kir. járásbírósig mint telekkönyvi hatóságnál, 1897-ik évi ápril hó 23-ik napján.

Saary J.
kir. jbró.

Majdnem
3000 FORINT
lesz díjtalanul kiosztva
„A LÉT”
kiadóvatala által, hogy az új lapját mindenütt is meressze tegye — a mindenknek (holgy vagy ur) nyújtandó tisztességes és jövedelmező mellékkercse-ten, (biztos fizetéses állásra való kilátással), stbin kívül — adja a következő talányt:
A s Zeren cseabát Rakse géde.
Aki ezen talányt megtudja helyesen fejteni, az küldje a megfejtést és 30 krt postabélyegben a pontos czimével „A LÉT” kiadóvatalának.
BUDAPEST V.
Minden egyes bekládónak egy rendkívül érdekes új könyv (bólti ára 60 krtól 2 frt-ig a bekezeési sorrend szerint) lesz bérmentve megküldve. Azonkivül
8 osztályban, 1500 főjutalom
majdnem
3000 forint összerésztésben
köztük jutalmak: 1000, 800, 750, 500, 300, 250, 200, 150, 100 korona s. i. t. értékben lesz kiosztva olykép, hogy bárki is mind a 8 osztályon részt vehet s így 8 legelő főjutalomra is lehet szert. A közelebbi felvilágosítások, kiosztási határozatok, a jutalmazottak névsora és czime „A LÉT”-ben lesz közzéteve.

A „REFORM-TANMÓD VEZETŐSÉGE”
hogy a nagy nemében pártatlan a pedagóghisziológiai szakértelműek által elismert pszich. és physiológiai következtetésegen alapuló levelet szerinti oktatásán résztvevők (holgy vagy ur) között több mint
15000 KORONA
díjakat oszt ki oly czébből, hogy ezen tanmóddal — amely mindenek elől a tanulni óhajtott megtanulni tanuló, s egyben ennek emlékeztethetőségét a felköv. legnagyobb fokára emelni törekszik, s csakis akkor kezd a tulajdonképeni tantárgy tanításához, ha a tanulni emlékeztethetősége az illető tantárgy felfogtására kelően előkészítetett, — mindenütt ismeresse tegye adja a következő díjtalanít.
A g Yakor lat it Ud Á s
N. n. N. n. N. n. N. n. N. n. k ire
h Asz nos.
Aki ezen talányt helyesen meg tudja fejteni, küldje az és 50 krt postabélyeglet a pontos czimével a „REFORM-TANMÓD E. N. VEZETŐSÉGE” HEZ, Budapest, Váci-körút.
Minden egyes bekládónak egy rendkívül érdekes, diszes teljes vászonköntös egyúzen új könyv lesz bérmentve megküldve. Azonkivül
8 osztályban 1500 főjutalom
több mint 15000 korona
összerésztésben köztük 1000, 800, 750, 500, 300, 250, 200, 150, 100 korona s. i. t. értékben lesz kiosztva olykép, hogy bárki is mind a 8 osztályon vehet részt s így 8 legelő főjutalomra is lehet szert. Közelebbi felvilágosítások, kiosztási határozatok, a jutalmazottak névsora és czime stb. mind helyesen lesz közzéteve.